

**BESKRIVELSE AV
SERTIFISERINGSORDNINGEN
LIVSGLEDEHJEM**

Oppdatert januar 2020

Forord

Dette dokumentet beskriver betingelser og regler i sertifiseringsordningen Livsgledehem, som er en standard for ivaretagelse av psykososiale behov for institusjoner med heldøgns eldreomsorg. For kommuner som ikke deltar i ordningen, er denne beskrivelsen et viktig dokument for å ta stilling til om deltakelse i sertifiseringsordningen kan være aktuell.

I takt med utvikling og nasjonal utbredelse av sertifiseringsordningen vil Beskrivelse av sertifiseringsordningen Livsgledehem revideres kontinuerlig, etter som vi gjør oss nye erfaringer. Samarbeidsavtalene som inngås mellom institusjoner og kommuner og LFE er basert på dette dokumentet, noe som kan ha betydning for hver enkelt institusjon i sertifiseringsprosess. LFE forplikter seg til å ha siste oppdaterte versjon av Beskrivelse av sertifiseringsordningen Livsgledehem tilgjengelig på livsgledeforeldre.no til enhver tid.

Ytterligere informasjon om ordningen finnes i våre skriftlige verktøy, og i samarbeidsavtaler som inngås mellom partene i ordningen.

Livsglede for Eldre

Innledning

Ideen om å skape en sertifisering for ivaretagelse av psykososiale behov i sykehjem oppsto i lokalforeningen til Livsglede for Eldre (LFE) i Trondheim. Da sykepleiestudentene som drev foreningen var i praksis på sykehjem, erfarte de at det sjelden var tid til å prioritere beboernes sosiale og kulturelle behov i en travel arbeidsdag. Det førte til at LFE startet et pilotprosjekt med mål om å utarbeide et system som satte hovedfokus på livsglede i hverdagen på sykehjemmet. Pilotprosjektet resulterte i utviklingen av ni livsgledekriterier (figur 1), som i dag legger grunnlaget for sertifisering av Livsgledehjem. Sertifiseringsordningen endret navn fra livsgledesykehjem til livsgledehjem i mars 2017.

Livsgledehjem sett i sammenheng med lover og forskrifter

Livsgledehjem er et effektivt systemverktøy for institusjon er som ønsker å jobbe med helhetlig omsorg. I Omsorg 2020¹ leser vi at "det [er] iverksatt en nasjonal sertifiseringsordning for Livsgledehjem i regi av stiftelsen Livsglede for Eldre. Formålet er at landets institusjoner som tilbyr heldøgns omsorg skal få tilbud om å bli livsgledehjem gjennom å etablere og iverksette individuelle tiltak for å møte den enkelte brukers sosiale, kulturelle og åndelige behov." I Stortingsmelding 19 - folkehelsemeldingen² er Livsgledehjem beskrevet som et virkemiddel "for å styrke den aktive omsorgen og sette sosiale og kulturelle behov i sentrum". Videre står det i Stortingsmelding 15 - Leve hele livet³ at Livsgledehjem er en nasjonal strategi for frivillig arbeid på helse- og omsorgsfeltet, og at "Livsglede for Eldre arbeider for å styrke den aktive omsorgen og sette brukernes sosiale og kulturelle behov i sentrum. Tiltaket [Livsgledehjem] skal bidra til at alle sykehjem som ønsker det, får opplæring, støtte og veiledning til å sette i system aktiviteter og gode opplevelser for den enkelte sykehjemsbeboer."

Videre understreker Verdighetsgarantien⁴, kvalitetsforskriften⁵ og Folkehelseloven⁶ viktigheten av å ta hensyn til hele mennesket i framtidens eldreomsorg. De ni livsgledekriteriene hjelper institusjonen med å ivareta nettopp dette. Sertifiseringsarbeidet kan også bidra til å oppfylle Nasjonale faglige retningslinjer for forebygging og behandling av underernæring⁷ og Forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring⁸. Videre beskrives sertifiseringsordningen Livsgledehjem i Stortingsmelding 29 – morgendagens omsorg⁹ som ett av fem hovedelementer i Stortingets nasjonale strategi for økt frivillighet i helse- og omsorgsfeltet. Livsgledehjem berører også områder som nevnes som viktige forbedringsområder i regjeringens strategi for håndtering av fremtidens omsorgsutfordringer i bl.a. Stortingsmelding 25¹⁰ og Omsorgsplan 2015¹¹. Med andre ord kan livsgledearbeidet knyttes til punkter i lover og forskrifter som skal sikre et godt tjenestetilbud, og systemet blir et verktøy som gjør det lettere å innfri gjeldende kvalitetskrav.

Nasjonal utrulling

I samarbeid med HelseDirektoratet er vi i gang med en nasjonal utrulling av sertifiseringsordningen. Utrulling av sertifiseringsordningen kan for øvrig med fordel sees i sammenheng med LFEs frivillige arbeid. Les mer på www.livsgledeforeldre.no.

Livsgledehjem for private helseforetak og institusjoner

I denne beskrivelsen henviser vi til kommunen. For private helseforetak gjelder de samme prinsippene som for en kommune, og her vil den øverste ledelsen i helseforetaket ha samme rolle som kommuneledelsen. Kostnaden er også den samme. Ta kontakt med LFE for mer informasjon.

---

¹ [Omsorg 2020 - Regjeringens plan for omsorgsfeltet 2015 - 2020](#)

² [Stortingsmelding 19 \(2014 – 2015\) - Folkehelsemeldingen](#)

³ [Stortingsmelding 15 \(2017 - 2018\) - Leve hele livet](#)

⁴ [Forskrift om en verdig eldreomsorg](#)

⁵ [Forskrift om kvalitet i pleie- og omsorgstjenestene for tjenesteyting...](#)

⁶ [Lov om folkehelsearbeid](#)

⁷ [Nasjonale faglige retningslinjer for forebygging og behandling av underernæring](#)

⁸ [Forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helse- og omsorgstjenesten](#)

⁹ [Stortingsmelding 29 \(2012 – 2013\) - Morgendagens omsorg](#)

¹⁰ [Stortingsmelding 25 \(2005 – 2006\) - Mestring, muligheter og mening](#)

¹¹ [Omsorgsplan 2015](#)

INNHold

1. LIVSGLEDEHJEM	1
1.1 Premisser for deltakelse i sertifiseringsordningen Livsgledehem	1
1.2 Forespørsel om deltakelse og inngåelse av samarbeid	2
1.3 Ansettelse av livsgledekonsulent i kommunen	2
2. ROLLER I SERTIFISERINGSORDNINGEN	2
2.1 Sertifisør og veileder	2
2.2 Kontaktperson på rådmanns nivå/vara for livsgledekonsulent	2
2.3 Livsgledekonsulent	2
2.4 Leder for institusjon	3
2.5 Livsgledeansvarlig/hovedlivsgledeansvarlig	3
2.6 Livsgledegruppa	3
2.7 Dialogmøte	Feil!
Bokmerke er ikke definert.	
3. SERTIFISERINGSARBEIDET PÅ INSTITUSJONEN	4
3.1 De ni livsgledekriteriene	4
3.2 Livsgledesirkelen	4
3.3 Korttidsavdeling	4
3.4 Samarbeid med skole og barnehage	4
4. SERTIFISERING	5
4.1 Vurdering av kriteriene	5
4.3. Sertifisering på overtid	5
4.4 Overrekkelse av sertifikat	5
4.5 Resertifisering	5
4.6 Inndragning av sertifikat og karantene	5
4.7 Hvis samarbeid avsluttes	6
5. FINANSIERING OG FORLØP	6
5.1 Finansiering	6
5.2 Forløp	7
6. ÅRSJUL FOR LIVSGLEDEHJEM	7

1. LIVSGLEDEHJEM

Livsgledehjem er en sertifiseringsordning for institusjoner i eldreomsorgen, og bidrar til å ivareta sosiale, kulturelle og åndelige individuelle behov for beboerne. Med institusjon mener vi sykehjem, omsorgsbolig eller annen institusjon med heldøgns eldreomsorg. Livsgledehjem er en abonnementsordning, og en institusjon sertifiseres som Livsgledehjem på grunnlag av en vurdering fra LFE. Hver institusjon i ordningen skal resertifiseres jevnlig av LFE. Livsgledehjem eies og drives av Livsglede for Eldre (LFE).

Til grunn for sertifiseringsarbeidet ligger en individuell kartlegging av den enkelte beboer, med fokus på livshistorie og interesser. Når beboerne er kartlagt skal tiltak planlegges, gjennomføres, dokumenteres, evalueres og oppdateres i tråd med livsglede sirkelen (figur 2). Videre skal institusjonen innfri ni livsgledekriterier (figur 1). Livsgledearbeidet skal sørge for en mer meningsfull hverdag for den enkelte, og gjøre det samtidig enklere for frivillige, pårørende og andre å bidra til gode opplevelser for de eldre i hverdagen.

1.1 Premisser for deltakelse i sertifiseringsordningen Livsgledehjem

Sertifiseringsordningen Livsgledehjem er åpen for alle institusjoner som bedriver heldøgns eldreomsorg, både private og offentlige, så lenge de har en fungerende primærkontaktordning, felles rapport og beboerne bor geografisk nære hverandre. Erfaringer og kontinuerlig evaluering av praksis ligger til grunn for LFEs krav til institusjoner som ønsker å delta i sertifiseringsordningen.

1) Grunnleggende forhold

Noen premisser må være på plass for å sikre fremdrift og kontinuitet når nytt samarbeid går i gang. Blant annet må internkontroll og system for avviksmeldinger fungere ved institusjonen. Når et nytt samarbeid initieres, kartlegger LFE grunnleggende forhold, og avgjør på bakgrunn av kartleggingen om det er hensiktsmessig å inngå et samarbeid. Dersom det avdekkes mangler i grunnstrukturene, må institusjonen gjennomgå og bedre sine rutiner og systemer før et samarbeid igangsettes. Å rydde i eget hus er noe institusjonene bør begynne med så snart de vurderer å bli med i sertifiseringsordningen. Vi henviser her til dokumentet [Rydde i huset](#), som kan lastes ned på livsgledeforeldre.no (basert på veileder om ledelse og kvalitetsforbedring¹²).

2) Administrativ og politisk og økonomisk forankring

Innledningsvis må leder reflektere over om institusjonen er klar til å starte med noe nytt, og om de ansatte kan motiveres. Livsgledehjem er ikke *nok et prosjekt*, men et langsiktig endringsarbeid, som vil kreve engasjement og oppfølging i lang tid. På virksomhetsnivå skal livsgledearbeidet foregå i hele organisasjonen. Det er derfor avgjørende at leder av institusjonen er involvert og går foran med et godt eksempel, deltar på alle møter og muliggjør nødvendige endringer av prosedyrer og rutiner i daglig arbeid.

Hvis sertifiseringsprosessen skal lykkes, må satsingen forankres på alle nivå i kommunen og institusjonen. Det må gjøres et politisk vedtak om deltakelse før oppstart er aktuelt, og Livsgledehjem bør stå som egen post i budsjettet. Livsgledehjem skal samkjøres med øvrig kvalitetsarbeid i kommunen, eksempelvis i generell planlegging av helse- og omsorgsarbeid, folkehelsearbeid, utdanning og andre relevante områder. Ved private institusjoner som ønsker å delta i ordningen, vil den øverste ledelsen/styret i organisasjonen ha samme funksjon som kommuneledelsen. Også private foretak må ansette og lønne en egen livsgledekonsulent, med mindre de inngår et samarbeid med vertskommunen om dette.

3) Geografisk forankring

I samarbeid med Helsedirektoratet er LFE i gang med en nasjonal utrulling av sertifiseringsordningen, basert på geografi. Slik danner institusjonene nettverk med virksomheter i nærheten, og arbeidet blir bærekraftig. Derfor bør det ved oppstart i et nytt område være minst to institusjoner som går i gang samtidig.

4) Gjennomgang av interne arbeidsforhold

For å lykkes i sertifiseringsarbeidet, er det viktig at kommunikasjonen mellom ansatte og ledelse er god. Det er vanskelig å skape langvarige endringer hvis de ansatte ikke trives på jobb. Derfor må interne arbeidsforhold

¹² [Veileder til forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helse- og omsorgstjenesten](#)

gjennomgås før oppstart av Livsgledehjem. Dokumentene [Kort om Livsgledehjem](#) og [Rydde i huset](#) (på livsgledeforeldre.no) beskriver forhold som må være på plass før man blir med i sertifiseringsordningen.

1.2 Forespørsel om deltakelse og inngåelse av samarbeid

Kommuneadministrasjonen, i samråd med institusjonen(e), henvender seg til LFE hvis kommunen vil være med i sertifiseringsordningen. Ved private institusjoner har den øverste ledelsen samme funksjon som kommuneledelsen. Slik sikrer man at livsgledearbeidet forankres på øverste hold, og legger til rette for at det blir håndtert som et utviklingsarbeid på ledernivå. Kommuner som ønsker å bli med i sertifiseringsordningen kan henvende seg telefonisk, via e-post eller via livsgledeforeldre.no. Etter dialog mellom LFE og kommunen/institusjonen(e), avgjør LFE om kommunen er klar for å inngå et samarbeid. Når alle forhold ligger til rette, og politisk vedtak og finansiering er på plass, skriver kommunen og institusjonen(e) (ved leder) samarbeidsavtaler med LFE. Samarbeidsavtalene kan sies opp med 6 måneders varsel av begge parter.

1.3 Ansettelse av livsgledekonsulent i kommunen

Kommunen skal ansette en livsgledekonsulent når samarbeid er inngått. Livsgledekonsulentens egnethet er avgjørende for sertifiseringsarbeidet, og LFE skal derfor ha en aktiv veilederrolle når livsgledekonsulent skal ansettes. Les om hvilke kvalifikasjoner livsgledekonsulent skal ha under punkt 2.3.. Livsgledekonsulenten skal være ansatt og i drift senest når livsglede-seminaret (opplæring) finner sted, og skal delta på seminaret. Konsulenten skal være virksom og følge institusjonen(e) så lenge kommunen er med i sertifiseringsordningen (med mindre annet er avtalt med LFE).

Stillingsprosenten til livsgledekonsulenten avhenger av utfordringer og behov ved institusjonen(e), samt størrelsen på kommunen, men skal være minimum 20% fram til første sertifisering. LFE vil komme med anbefalinger om stillingsprosent. Alle kommuner/private helseforetak som blir med i sertifiseringsordningen skal ansette en livsgledekonsulent, som er ansatt i fast stillingsprosent fram til første sertifisering. Deretter kan kommunen velge å lønne livsgledekonsulenten på timebasis. Hvis man ikke har en livsgledekonsulent ansatt over lengre tid, kan institusjonen(e) settes i karantene.

2. ROLLER I SERTIFISERINGSORDNINGEN

Sertifiseringsarbeidet skal forankres på alle nivå i kommuner og institusjoner der sertifisering skal foregå. På hvert nivå etableres roller som har et utvidet ansvar i sertifiseringsprosessen.

2.1 Sertifisør og veileder

En sertifisør og veileder er ansatt av LFE, og har hovedansvar for kommunen i sertifiseringsforløpet. Vedkommende arrangerer livsglede-seminar, kickoff og nettverksamlinger, og veileder livsgledekonsulent ukentlig fram mot sertifisering. Sertifisør avgjør om en institusjon blir sertifisert og resertifisert som Livsgledehjem.

2.2 Kontaktperson på rådmanns nivå/vara for livsgledekonsulent

Kommunen skal utpeke en person med livsgledeansvar på rådmannsnivå. Denne skal ha like god kjennskap til sertifiseringsarbeidet som livsgledekonsulent, og er vara for livsgledekonsulent ved fravær lengre enn to uker. Kontaktpersonen skal sørge for at livsgledekonsulent involveres i øvrig utviklingsarbeid i kommunen, og må løpende samkjøre dette med sertifiseringsarbeidet. Livsgledekonsulent skal kunne gå til sin vara for å få informasjon om aktuelle tiltak og politiske saker i kommunen. Kontaktpersonen skal sørge for at det insettes en vikar for livsgledekonsulent med tilnærmet lik kompetanse ved lengre fravær. I private foretak må rollen fylles av noen på ledernivå.

2.3 Livsgledekonsulent

Livsgledekonsulenten er ansatt i kommunen, og læres opp av LFE. Hun/han er LFE sin forlengede arm, og prosessveileder i sertifiseringsarbeidet. Livsgledekonsulenten har rollen som ekstern tilrettelegger, og skal ha mulighet til å påvirke og dra nytte av andre aktører i kommunens øvrige omsorgs- og utviklingsarbeid.

Livsgledekonsulentene skal ha møter med livsgledegrupper ved hver enkelt institusjon i sertifiseringsprosessen minimum hver 14. dag fram til sertifisering. Det må også beregnes tid til veiledning av og rapportering til LFE. Konsulentene veiledes en gang i uka av LFE fram til sertifisering, og har en aktiv rolle ved nettverkssamlinger, ved sertifisering og ved resertifiseringer. Etter førstegangssertifisering skal hun fortsatt være i funksjon og delta på og rapportere fra livsgledegruppemøter minst kvartalsvis, samt forberede resertifiseringer sammen med LFE. Livsgledekonsulentene skal ha relevant helsefaglig utdanning tilsvarende en bachelorgrad (fortrinnsvis sykepleier, vernepleier eller ergoterapeut), og må forstå sammenhengen mellom livsgledearbeidet og lovpålagte krav (som Kvalitetsforskriften, Verdighetsgarantien og Forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring). Denne kompetansen er avgjørende for at livsgledekonsulentene skal være trygge i rollen som veileder av ansatte og ledere. Hun/han skal ha en god nok faglig plattform til å begrunne hvorfor man bør gjennomføre endringer for å bli et Livsgledehjem. Livsgledekonsulentene bør ha arbeidserfaring fra kommunehelsetjenesten, ettersom forståelse av de ansattes arbeidshverdag er viktig. Hun bør i tillegg ha kjennskap til aktuelle styringsdokumenter og føringer for eldreomsorgen på nasjonalt nivå. Livsgledekonsulentene kan ikke være ansatt ved, eller ha samme leder som, noen av institusjonene som hun skal veilede i sertifiseringsprosessen.

2.4 Leder for institusjon

Sertifiseringsarbeidet skal være forankret hos leder for institusjonen, og lederen er helt sentral i arbeidet. Leder signerer en egen avtale med LFE som følger lederrollen, og bør ha livsglede som eget punkt i lederavtalen sin. Leder er ansvarlig for fremdriften i livsgledearbeidet på sin institusjon, og skal delta på alle livsgledemøter, samt informere og legge til rette for arbeidet ved enheten.

2.5 Livsgledeansvarlig/hovedlivsgledeansvarlig

Hver avdeling ved institusjonen skal ha en livsgledeansvarlig, samt en vara til denne. Vedkommende skal delta på alle livsgledemøter, veilede og motivere sine kolleger og følge opp livsgledearbeidet ved sin avdeling, og bør ha et engasjement for arbeidet. Livsgledeansvarlig bør ha myndighet til å delegere et visst ansvar og enkelte oppgaver knyttet til livsgledearbeidet til andre ansatte uten å gå gjennom leder.

Blant de livsgledeansvarlige peker leder ut en hovedlivsgledeansvarlig som skal ha overordnet ansvar for livsgledearbeidet på institusjonen. Hovedlivsgledeansvarlig bør minst være ansatt i en 70% stilling, og ha helsefaglig utdanning. Personlig egnethet må vektlegges. Sammen med ledelsen, øvrige livsgledeansvarlige og deres varaer danner hun/han livsgledegrupper ved institusjonen (se punkt 2.6). Hovedlivsgledeansvarlig skal planlegge, kalle inn til og lede møtene, se til at noen skriver referat og styre livsgledearbeidet på institusjonen. Det skal lages en egen rollebeskrivelse for livsgledeansvarlig/hovedlivsgledeansvarlig, som skal finnes i institusjonens internkontroll. Nærmeste støttespiller og veileder til alle livsgledeansvarlige og livsgledegrupper er livsgledekonsulentene.

LFE anbefaler at hovedlivsgledeansvarlig får avsatt minst to timer i uka (pr. 12-15 pasienter) til planlegging, og at hun/han selv får disponere denne tiden. Plan for arbeidet legges i samarbeid med turnusansvarlig. Vara for alle livsgledeansvarlige trer inn ved fravær lengre enn 2 (to) uker. Dette skal beskrives i institusjonens rutiner.

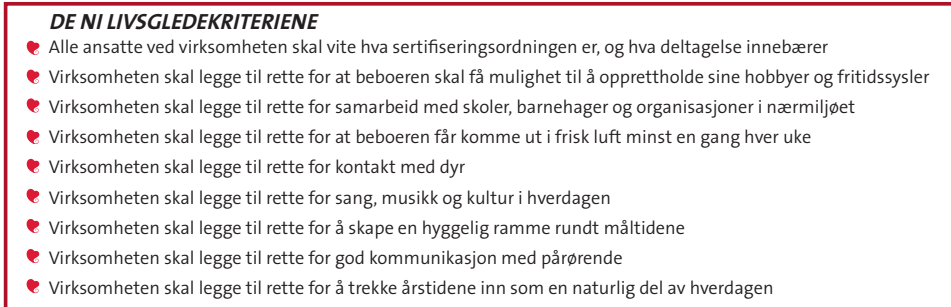
2.6 Livsgledegrupper

Det skal dannes ei livsgledegruppe på institusjonen. Gruppen skal planlegge og være ansvarlig for å drive livsgledearbeidet ved institusjonen fremover, og skal bestå av enhetsleder, hovedlivsgledeansvarlig, livsgledeansvarlige med vara fra hver avdeling og andre man ser er hensiktsmessig (for eksempel noen fra kjøkken, renhold og vaktmester). Ta gjerne med noen som er skeptiske til livsgledearbeidet også. I tillegg er det hensiktsmessig om fagansvarlig(e) deltar, spesielt i starten. Livsgledekonsulentene, i samråd med LFEs sertifisører, kan veilede når det gjelder sammensetning av livsgledegruppen. Fram til første sertifisering skal livsgledegruppen ha møter minst hver 14. dag. Deretter skal gruppen treffes minst hvert kvartal, men for å sikre kontinuitet, er det hensiktsmessig med møter minst en gang i måneden.

3. SERTIFISERINGSARBEIDET PÅ INSTITUSJONEN

For å bli et sertifisert Livsgledehjem, skal institusjonen etterkomme ni kriterier som bidrar til å ivareta den enkelte brukers sosiale, kulturelle og åndelige behov. Institusjonen skal opprette og bruke et system som sikrer at ansatte jobber personsentrert. Rutiner og prosedyrer i livsgledearbeidet skal beskrives i egen internkontroll, og LFE har konkrete krav til hvilke prosedyrer som skal finnes i forbindelse med livsgledearbeidet. Alle ansatte i pleien ved institusjonen skal jobbe systematisk etter livsgledesirkelen (figur 2) i livsgledearbeidet.

3.1 De ni livsgledekriteriene

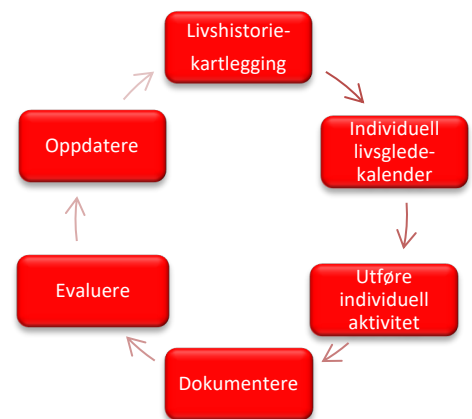

Figur 1: livsgledekriteriene

Med å legge til rette for, her i lys av kriteriet om frisk luft, mener vi for eksempel at det finnes rutiner for at alle beboere har nødvendig garderobe, eller at en gitt person/rolle har ansvar for å strø på uteområdet, slik at det er enkelt å komme seg ut hvis det er glatt.

3.2 Livsgledesirkelen

For å skape livsglede for hver enkelt beboer, er det en forutsetning at man har inngående kjennskap til livshistorie, interesser og hobbyer. På bakgrunn av en grundig kartlegging av pasientens bakgrunn tilpasses tiltak og aktiviteter. Videre skal beboers opplevelse av aktiviteten observeres og dokumenteres; gir det faktisk livsglede? Dokumentasjonen må kontinuerlig evalueres og oppdateres etter beboers opplevelser, evner og helsetilstand. Det skal opprettes et eget område i elektronisk pasientjournal der opplevd livsglede skal dokumenteres. Livsgledesirkelen er et praktisk verktøy som institusjonen skal bruke for å sikre at dette ivaretas.

Figur 2: livsgledesirkelen

3.3 Korttidsavdeling

Korttidsavdelinger omfattes ikke av sertifiseringsordningen. Vi anbefaler likevel at kriteriene brukes til helsefremmende og rehabiliterende arbeid der det er mulig. Den samme detaljerte livshistoriekartleggingen og utfylling av individuell livsgledekalender kreves ikke for hver enkelt pasient. Derimot oppfordrer vi til at det jobbes etter de ni livsgledekriteriene, og at ansatte dokumenterer gjennomførte aktiviteter i pasientjournal.

3.4 Samarbeid med skole og barnehage

Institusjoner som deltar i sertifiseringsordningen skal samarbeide med skoler, barnehager og andre i nærmiljøet, og ansvar, mottak og oppfølging skal settes i system. LFE har egne konsepter for skoler og barnehager som ønsker å bruke livsgledetankegangen, både pedagogisk og som rekruttering til frivillighet. De som inngår avtaler med LFE får benytte seg av våre gule t-skjorter, noe vi ser skaper eierskap og stolthet. Institusjonene kan naturligvis også inngå samarbeid med skoler og barnehager uten at LFE er involvert. Skoler og barnehager som vil inngå en avtale med LFE og bruke de gule t-skjortene, kan ta kontakt med LFE. Se kontaktinformasjon på livsgledeforeldre.no.

4. SERTIFISERING

I snitt tar det omtrent ett år fra kickoff til første sertifisering. Om institusjonen blir sertifisert eller ikke, avhenger av visse ufravelige krav fra LFE. I tillegg vil sertifisøren også bruke skjønn i sin vurdering. Sertifiseringen gjøres i løpet av en dag på institusjonen av to personer fra LFE, basert på en egevaluering blant ansatte og vikarer med dokumentasjonsplikt, rapport fra livsgledekonulent, refleksjoner på selve dagen samt utdrag fra internkontroll og pasientjournal. Institusjonen får beskjed om den er sertifisert eller ikke på slutten av dagen. Hvis den ikke blir sertifisert, skyldes det at deler av livsgledearbeidet har for store avvik fra standard for Livsgledehjem. Sertifiseringen gis for ett år, og institusjonen skal resertifiseres årlig (se punkt 4.5). Som en hovedregel sertifiseres kun hele institusjoner, og det utstedes ett sertifikat pr. institusjon.

4.1 Vurdering av kriteriene

I løpet av sertifiseringsdagen undersøker sertifisør om de ni livsgledekriteriene (figur 1) er oppfylt, og om alle ledd i livsgledesirkelen (figur 2) brukes tilfredsstillende. Sertifisør ser på om beboerne er kartlagt for hva som skaper livsglede for nettopp dem, og at kartleggingen står i samsvar med aktivitetene beboeren har fått tilbud om. Pasientjournalen skal vise at beboer har deltatt på aktiviteter i tråd med kartlegging og beskrive hvordan beboeren opplevde aktiviteten, samt eventuelle avvik og forklaring på disse. Videre vil sertifisøren se om tilbudte aktiviteter evalueres og endres i tråd med endrede preferanser og/eller sykdomsbilde.

4.3. Sertifisering på overtid

Dersom institusjonen ikke er klar for sertifisering når det har gått to år fra kickoff, skal livsgledekonulenten levere en rapport som beskriver status. På grunnlag av rapporten tar sertifisør en av følgende beslutninger:

- 1) institusjonen er klar for å få tildelt sertifiseringsdato snarest
- 2) institusjonen får mulighet til å innføre noen enkle tiltak og lage en framdriftsplan, og dato for sertifisering settes ca. 3 måneder fram
- 3) Samarbeidet avsluttes, og institusjonen settes i karantene. Institusjonen kan søke om å gjenoppta arbeidet senest innen ett år fra den dagen de informeres om at de er satt i karantene.

4.4 Overrekkelse av sertifikat

Når institusjonen er sertifisert, tildeles sertifikat og plakett fra LFE. Ordfører eller andre fra kommuneledelsen overrekker dette ved en markering i etterkant av sertifiseringsdagen. Dersom ikke hele institusjonen er sertifisert, spesifiseres det på sertifikatet hvilke(n) avdeling(er) som er sertifisert.

4.5 Resertifisering

For at institusjonen skal få beholde sitt sertifikat, skal den resertifiseres årlig. Som ved første sertifisering må alle faste ansatte og faste vikarer med dokumentasjonsplikt gjennomføre en egevaluering i forkant av resertifisering. Ved resertifisering vil sertifisøren undersøke om livsgledearbeidet ved institusjonen holder samme standard som ved forrige sertifisering, samt om fokusområdene fra forrige sertifisering er ivaretatt.

Resertifisering med merknader

Institusjonen kan bli resertifisert med merknader. Det vil si at LFE krever endringer eller forbedringer på områder som avviker fra standard innen kort tid, og at livsgledekonulenten og livsgledegruppa jobber aktivt for å utbedre disse innen en gitt frist. I denne perioden er sertifisøren tilgjengelig for veiledning. Sertifisøren vil gjøre en ny vurdering etter gitt periode for å avgjøre om merknaden(e) kan fjernes. Årsavgiften skal betales, uavhengig av om institusjonen blir resertifisert eller ikke.

4.6 Inndragning av sertifikat og karantene

Dersom institusjonen bryter retningslinjene til LFE eller det oppstår andre uregelmessigheter, kan sertifikatet bli inndratt. I slike tilfeller vil institusjonen ikke lenger få noen oppfølging fra LFE, men settes i karantene. Sertifikat, plakett og profileringsartikler som viser at man er et livsgledehjem inndras.

Hvis det framkommer brudd på lovgivning og andre alvorlige saker ved institusjonen, skal det vurderes om den kan beholde sin sertifisering som Livsgledehem. Videre kan manglende oppfølging av livsgledesirkelen og oppfyllelse av livsgledekriteriene føre til at sertifikatet inndras. Sertifikat, plakett og profileringsartikler fra LFE må i så fall leveres til LFE inntil nærmere avklaring.

Ved flytting, fusjon eller andre forhold som er avgjørende for en institusjon, vil LFE vurdere mulige tiltak. LFE forbeholder seg retten til å inndra/midlertidig inndra sertifikat i fire måneder hvis det anses nødvendig.

Gjenopptakelse av institusjon i ordningen etter inndragelse av sertifikat

Dersom institusjonen har fått inndratt sertifikatet, kan den søke om gjenopptakelse i ordningen senest 12 (tolv) måneder etter inndragningen. På grunnlag av søknaden avgjør LFE om institusjonen er klar for en ny sertifisering, og setter eventuelt ny dato for dette. Senest én måned etter inndragelse av sertifikatet bør institusjonen på eget initiativ avtale tid med livsgledekonsulenten for å lage en ny framdriftsplan. Hvis institusjonen ikke kan vise tilstrekkelig motivasjon og engasjement på dette tidspunktet, forbeholder LFE seg retten til å avslutte samarbeidet.

4.7 Hvis samarbeidet avsluttes

Hvis en kommune/institusjon av ulike årsaker velger å avslutte samarbeidet med LFE, må dette varsles skriftlig til ansvarlig sertifisør. Oppsigelsestid er seks måneder. Årsavgift for inneværende år vil bli fakturert. I slike tilfeller må sertifikat, plakett og profileringsartikler returneres til LFE.

5. FINANSIERING OG FORLØP

Sertifiseringsordningen Livsgledehem er et langsiktig samarbeid og en økonomisk forpliktelse, med innbetaling av årlig avgift så lenge institusjonen deltar i sertifiseringsordningen.

5.1 Finansiering

Kommunen betaler en oppstartsavgift på kr 125 000, som dekker veiledning, kickoff, materiell og opplæring for én institusjon det første året. Skal 2 - 5 institusjoner starte samtidig, betaler kommunen i tillegg kr 25 000 i oppstartsavgift for hver ekstra institusjon. Starter seks eller flere institusjoner samtidig, betaler kommunen kr 20 000 per institusjon fra nummer seks og opp. Samme prismetode gjelder også dersom kommunen ønsker å innlemme flere institusjoner i sertifiseringsordningen etter ordinær oppstart. Kommunen betaler en årsavgift per institusjon på kr 35 000, som faktureres første gang ett år etter oppstart (livsgledeseminar), og deretter årlig. Dersom en kommune har så mange institusjoner at det må avholdes mer enn én kickoff for de ansatte ved oppstart, tilkommer et beløp på kr 31 500 per ekstra kickoff. Kommunen skal også lønne livsgledekonsulenten. Videre kan det tilkomme utgifter til leie av vikarer ved nettverkssamlinger mv.

Oppstartsavgiften dekker følgende:

- arbeidshefter, plakater med livsgledekriteriene og en årstidstavle per institusjon
- plakett og sertifikat ved sertifisering
- obligatorisk livsgledeseminar (en hel dag) for livsgledekonsulent, enhetsleder(e) og kontaktperson på rådmannsnivå ved oppstart. (Utgifter for reise/opphold dekkes ikke av LFE.)
- diverse materiell til livsgledekonsulenten, bl.a. arbeidsboka Kokebok for livsgledekonsulenten
- én kickoff-dag for ansatte (bevertning dekkes ikke)
- nettverkssamlinger for livsgledegruppene mellom kickoff og sertifisering (bevertning dekkes ikke)
- div. effekter som utdeles ved livsgledeseminar og kickoff
- ukentlig veiledning av livsgledekonsulenten
- arbeidstid i samband med utføring, planlegging og etterarbeid ved kickoff, nettverkssamlinger, sertifiseringer og veiledning

Utgifter til reise og opphold for opptil to personer fra Livsglede for Eldre ved kickoff, en nettverkssamling og alle sertifiseringer godtgjøres etter regning. Personal fra LFE kan leies inn til oppdrag som ikke inngår i standardforløpet. Det vil da faktureres en pris på 850,- per time samt kostnader for reise og opphold. Beløpene indeksreguleres (sist regulert januar 2020).

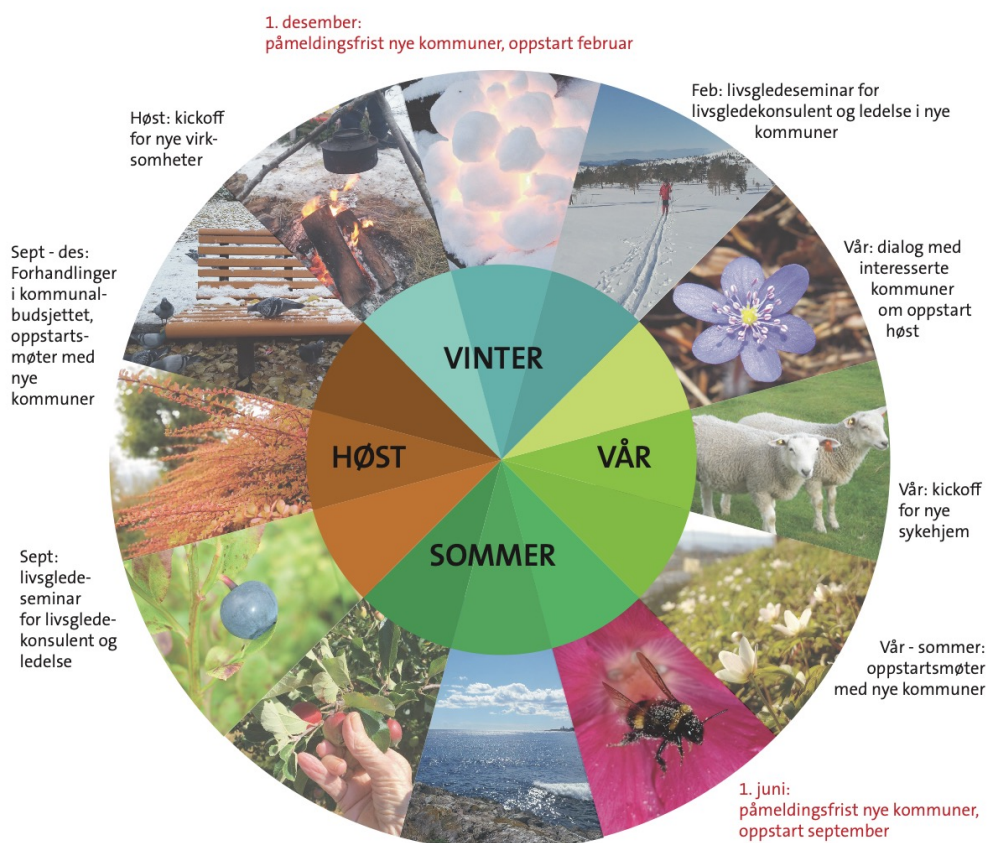
5.2 Forløp

Under vises et eksempel på sertifiseringsforløp, basert på gjennomsnittlig progresjon.

NÅR	INNHold	KOMMENTAR
Februar 2019	Oppstart/livsglede-seminar	
April 2019	Kickoff for alle ansatte	
September 2019	Nettverkssamling	I utgangspunktet for livsglede-gruppa, men åpent for alle
Februar 2020	Sertifisering	Etter sertifisering kan livsglede-konsulent lønnes på timesbasis
August 2020	Nettverkssamling 3	Sertifisør deltar ikke, men kan komme med innspill til innhold
Februar 2021	Resertifisering 1	
Heretter årlig	Resertifisering	Gjennomføres enten fysisk eller digitalt

Figur 3: eksempel på sertifiseringsforløp

6. ÅRSJUL FOR LIVSGLEDEHJEM

Hele året:	Løpende dialog og møter med interesserte kommuner
Februar:	Livsglede-seminar: kurs for nye livsglede-konsulenter, enhetsledere og representant fra rådmannsnivå (påmeldingsfrist 1. desember)
Februar - april:	Nye sykehjem starter prosessen "rydde i huset"
Vår - sommer:	Kickoff (oppstart) for ansatte ved nye sykehjem
Sept:	Livsglede-seminar (påmeldingsfrist 1. juni)
Sept - des:	Budsjettforhandlinger i kommunene, nye kommuner bevilger midler til oppstart påfølgende år. Stillingsbrøk bestemmes for livsglede-konsulent, livsglede-konsulent ansettes (senest fra 1. februar påfølgende år).